

Årsredovisning för räkenskapsåret 2017

Innehåll	Sida
- Verksamhetsberättelse	1
- Förvaltningsberättelse	19
- Resultaträkning	21
- Balansräkning	22
- Noter	23

Den formella delen enligt Årsredovisningslagen s.19-23 omfattas av revisorns granskning. Allt annat är så kallad annan information.

Verksamhetsberättelse

Inledning

Höje å vattenråds verksamhet sträcker sig över fyra verksamhetsområden; Vattenförvaltning, Recipientkontroll, vattenvårdande, renande och flödesdämpande åtgärder inom ramen för Höje å åtgärdsprogram samt Reparation och underhåll i dammar och våtmarker anlagda i det sedan flera år tillbaka avslutade Höjeåprojektet.

Höje å vattenråd inledde formellt sin verksamhet 2010-01-01. Vattenrådet bildades genom ombildning av Höje å vattendragsförbund, vars ursprungliga syfte var att övervaka vattenkvaliteten i Höje å. Sedan 1991 har även ett aktivt vattenvårdsarbete bedrivits av kommunerna i området, först genom Höje å vattendragsförbund och från och med 2010 av Höje å vattenråd, inom ramen för Höjeåprojektet (från och med 2015 Höje å åtgärdsprogram). I och med att vattendragsförbundet ombildades till vattenråd utökades styrelsen med representanter från markägarorganisationer, industri/övriga verksamhetsutövare, fiskevården och ideella naturvårdsorganisationer. För att låta vattenrådets nya organisation finna sina former för arbetet lades under 2010 stor vikt vid organisatoriska frågor och diskussion kring rådets syn på vilka frågor som skulle prioriteras. Dessutom uppdaterades delegations- och arbetsordningen och fattades beslut om dagvattengruppens införande i vattenrådet under 2013. Under 2016 uppdaterades delegations- och arbetsordningen samt togs beslut om att från och med 2017 ha gemensamma möten med Berednings- och Dagvattengruppen. Under 2017 har inga organisatoriska förändringar genomförts.

Vattenförvaltning

Vattenrådet jobbar med vattenförvaltning bl a genom att sätta fokus på vattenfrågorna, informera om vattendirektivet, svara på remisser och söka extern finansiering till olika projekt. Arbetet med vattenförvaltningen finansieras av kommunerna via medlemsavgifter till vattenrådet tillsammans med ett årligt bidrag från Vattenmyndigheten.

Våtmarken och fördröjningsmagasinet på Ladugårdsmarken mellan Lund och Stångby har blivit ett fågelparadis. Sedan våtmarken anlades 2015 har 95 olika fågelarter, varav 19 rödlistade arter, rapporterats in till Artportalen.

Hemsida

Vattenrådets hemsida är en viktig kanal för spridning av information. På hemsidan läggs rapporter, remiss- och samrådssvar, protokoll och minnesanteckningar från styrelsen och Berednings/Dagvattengruppen samt annan information om Höje å ut. Under 2015 gjordes en omfattande genomgång av hemsidan medan hemsidan under 2017 endast kontinuerligt uppdaterats med ny information. Ambitionen med hemsidan är att samla den information som finns tillgänglig om Höje å. På hemsidan finns idag bl a årsrapporter från recipientkontrollen (1978-2016), rapporter från Höjeåprojektet samt väldigt mycket annan information om Höje å och om vattenrådets verksamhet. Bildgalleriet för olika dammar, våtmarker, vattendragssträckor eller andra vattenrelaterade företeelser inom avrinningsområdet har under året utökats med nya bilder.

Hemsidan hittas på: www.hojea.se

Bildgalleriet hittas på: <http://bildgalleri.hojea.se/#!home>

Projekt - Helhetsperspektiv Höje å

Våren 2014 fick vattenrådet ca 1 800 tkr i stöd från Havs- och vattenmyndigheten till ett projektet Helhetsperspektiv Höje å. Syftet med projektet var att öka kunskapsnivån om Höje å, om området och om processer i ån för att skapa ett tillförlitligt underlag för en bättre förvaltning i en framtid som bland annat kommer att påverkas av klimatförändringar. Sedan 2014 har arbete pågått med att:

- *Ta fram förslag kring framtida förvaltning av dikningsföretagen i huvudfåran samt sträckor som inte är reglerade i dikningsföretag*
- *Genomföra av en hydromorfologisk utredning av ån med tillhörande åtgärdsförslag*
- *Värdera och ta fram förslag på åtgärder för ekosystemtjänster med koppling till skyddszoner och tvåstegsdiken längs vattendragen*

Projektet har redovisades till Länsstyrelsen i Skåne under hösten 2016 och de slutgiltiga rapporterna blev klara under 2017. Alla rapporter och mer information om projektet finns på hemsidan: <http://hojea.se/Helhetsper-Hoeje-aa.htm>

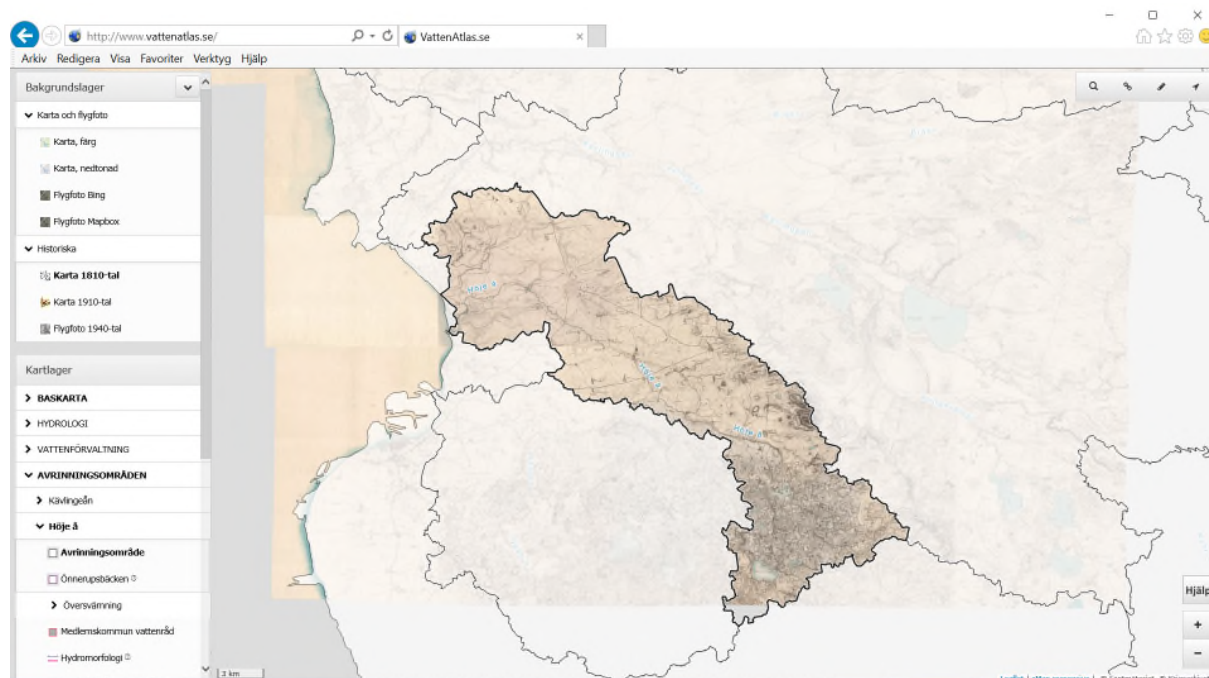
Delar av projektets resultat redovisades vid de nationella vattendagarna i Halmstad i november och mottogs med stort intresse hos åhörarna. Resultaten och slutsatserna från projektet har kondenserats ner till ett mindre antal ställningstaganden som styrelsen beslutar om 2018

VattenAtlas

2014 och 2015 utvecklade Kävlingeåns vattenråd en webbaserad karttjänst för vatteninformation som är fritt tillgänglig på nätet. Efter arbetet i Kävlingeåns vattenråd tog Höje å vattenråd över arbetet och vidareutvecklade VattenAtlas under våren 2016. VattenAtlas har demonstrerats utförligt vid ett antal tillfällen under 2017. En workshop med fokus på tillämpad användning av VattenAtlas hölls i Lund 2017-04-19 med ett 15-tal deltagare. Nytt i VattenAtlas för 2017 är bland annat att den Skånska Rekognosceringskartan från 1812-1820 nu för första gången är tillgänglig för alla på nätet. Den Skånska Rekognosceringskartan är väldigt intressant ur ett vattenperspektiv då den är från tiden före den storskaliga utdikningen av landskapet. Kartan visar således det skånska vattenlandskapet såsom det såg ut innan människan kraftigt hade påverkat landskapet.

För bibehålla tillförlitligheten i VattenAtlas behöver kartan förvaltas. För att formalisera förvaltningen av VattenAtlas skrevs det 2016 ett samarbetsavtal mellan de vattenråd som är del av VattenAtlas. Avtalet sträcker sig från 2017 – 2021 och Höje å - och Kävlingeåns vattenråd är huvudmän för förvaltningen av VattenAtlas. Förvaltningskostnaden är 15 000 kr per år och vattenråd vilket går till att uppdatera underlag och för att åtgärda problem som kan uppstå. För närvarande ingår följande vattenråd i samarbetet om VattenAtlas:

- Höje å vattenråd
- Kävlingeåns vattenråd
- Nybroåns vattenråd
- Sege å vattenråd
- Saxån-Braåns vattenråd

VattenAtlas för b.la Höje å avrinningsområde är fritt tillgänglig för alla som är intresserade av vattenrelaterad information. Nytt i VattenAtlas för 2017 är att den Skånska Rekognosceringskartan från 1812-1820 nu är tillgänglig. VattenAtlas hittar man på www.vattenatlas.se eller via Höje å vattenråds hemsida.

Remisser och samråd

Att svara på remisser och samråd med anknytning till vatten är en viktig aktivitet inom arbetet med vattenförvaltning. Vattenrådet har under 2017 svarat på följande remisser/samråd:

- *Blåplan - Staffanstorps kommun*
- *Dagvattenplan för Lunds stad - VA SYD och Lunds kommun*
- *Fyra järnvägsspår Lund-Flackarp - Trafikverket*
- *Gullåkra skola, detaljplan - Staffanstorps kommun*
- *Prövotidsredovisning - Malmö airport*
- *Sanering av damm på Önnerup 8:18, Lomma kommun – Malmö metallteknik*
- *Socketan, detaljplan – Staffanstorps kommun*
- *Dalby stenbrott ansökan om b.la vattenverksamhet – Sydsten AB*
- *Översiktsplan – Lunds kommun*
- *Översvämningsplan - VA SYD och Lunds kommun*
- *Örestads Golfbana, ansökan om tillstånd till vattenverksamhet m.m. – Habo Golf AB*

Utåtriktat arbete

Vattenrådets kansli brukar informera utåtriktat med föredrag om vattenrådets arbete vid flera tillfällen under ett år. Under 2017 har det blivit tre föredrag där ca 140 personer fick höra om vattenrådets verksamhet. Att vattenrådet blir tillfrågat om att komma ut och berätta visar på att de erfarenheter vattenrådet har och den kunskap som tas fram är efterfrågade runt om i landet samt visar att verksamheten är ledande på sitt område.

- *2017-05-10: Länsstyrelsens konferens "Åtgärdsarbete för bättre vatten i Skåne" (ca 50 personer)*
- *2017-09-29: Österlens vattenråd och Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån (ca 30 personer)*
- *2017-11-15: Nationella vattendagarna (ca 100 personer)*
- *2017-11-16: Rååns vattenråd (ca 20 personer)*
- *2017-12-19: Vänsterpartiet i Lund (ca 20 personer)*

Kurser, konferenser m.m.

Under året har representanter för vattenrådet deltagit i följande kurser, konferenser eller andra forum:

- *Nationella vattendagarna, Svenska Föreningen för Limnologi*
- *Våtmarksråd för Skåne, Länsstyrelsen*
- *Åtgärdsarbete för bättre vatten i Skåne, Länsstyrelsen i Skåne*
- *Sjörestaureringskonferens, Länsstyrelsen i Östergötland och Havs- och Vattenmyndigheten*
- *Miljö kvalitetsnormer för vatten vid fysisk planering och miljötillsyn, Länsstyrelsen*
- *Strandskydd i fysisk planering, Lunds kommun och Länsstyrelsen*
- *Nätverket för jordbruk, skogsvård och landskapsvård, Hållbar Utveckling Skåne*
- *Gör plats för vatten – informationsdag, Länsstyrelsen*

Forskningsprojekt

Höje å vattenråd har under 2017 varit del i ett par olika forskningsprojekt. Medfinansiering från vattenrådets sida sker, om inte annat beslutats av styrelsen, med egen tid, befintlig kunskap och/eller som uppväxling av vattenrådets befintliga medel. De forskningsprojekt som vattenrådet är part i för tillfället beskrivs kortfattat nedan.

Hållbar hantering av urbana översvämningar (SURF)

Projektet, som har beviljats finansiering från forskningsrådet FORMAS, fokuserar på hållbar hantering av översvämningar i urbana miljöer. Översvämningar i urbana miljöer är ett ökande problem och en orsak till detta är klimatförändringar men de huvudsakliga orsakerna har bl a att göra med olämplig markanvändning och otillräckliga åtgärder för att säkra bl a byggnader. För att handskas med problematiken på ett hållbart sätt behöver den övergripande strategin gå från det gamla tänkesättet med hårda åtgärder mot en mer hållbar hantering av urbana översvämningar och att till bygga städer som tål översvämningar. Vattenrådet går in med arbetstid och befintlig kunskap. Under 2017 har det genomförts intervjuer med många personer som på ett eller annat sätt är involverade i arbetet med Höje å. Resultat från denna undersökning kommer troligen presenteras under 2018. Även ett samarbete mellan vattenrådet och vattenrådets konsult Ekologgruppen, som ska arbeta vidare med utredningen om översvämningar, har etablerats med forskare vid Institutionen för naturgeografi och ekosystemvetenskap på Lunds universitet. Syftet med samarbetet är att ytterligare öka kunskapen om översvämningar i avrinningsområdet.

De djungelliknande miljöerna längs med Höje å vid Källby reningsverksdammar. Resultaten från en av utredningarna inom Höje å helhetsperspektiv visar att det inte är någon nytta ur ett avbördningsperspektiv att röja bort t ex träd i ån på sträckan.

Bekämpningsmedel i grundvatten

Höje å vattenråd har under ett par år samarbetat med Sveriges Geologiska Undersökning och Länsstyrelsen i ett projekt som undersökt halterna av bekämpningsmedel i ytligt grundvatten i avrinningsområdet. Projektet avslutades under 2017 och slutrapporten för projektet finns på:

<http://hojea.se/Grundvatten.htm>

Aktuella frågor

Vattenrådet har som ambition att driva och sätta fokus på aktuella frågor relaterade till vattenvårdsarbetet samt till vatten och vattenkvalitet i Höje å. Under 2017 sattes fokus på följande frågor:

Små dagvattenåtgärder

Vattenrådet har inventerat mindre områden i Lunds, Staffanstorps och Lomma tätorter och tagit fram exempel på små enkla dagvattenåtgärder som kan genomföras samt i en skrivelse tryckt på vikten av att i den lilla skalan tänka på fördröjning av dagvatten.

Mikroplaster

Spridning av små plastpartiklar från konstgräsplaner för fotboll till vattenmiljöerna är ett relativt nyupptäckt problem. Vattenrådet har lyft frågan i medlemskommunerna genom en skrivelse om problematiken till Fritidsförvaltningarna, eller motsvarande, i kommunerna. Resultatet av skrivelsen är att förvaltningarna i kommunerna åtminstone uppmärksammat och börjat fundera på frågan.

Blytak på kyrkor

Ett antal kyrkor i avrinningsområdet, bl.a Lunds Domkyrka, har takbeklädnad av bly som gör att regnvattnet från taken innehåller höga halter av bly. Lunds Domkyrka har initierat ett projekt som syftar till att täcka taket med en beläggning som ska förhindra läckage av bly. Vattenrådet skrev även till Länsstyrelsen i frågan. Skrivelsen till Länsstyrelsen gjorde att Länsstyrelsen tog en intern diskussion på hur man ska se på frågan. Länsstyrelsen har både att ta hänsyn till miljömålen "En giftfri miljö" samt ska ta hänsyn till kulturmiljön. Beskedet från Länsstyrelsen blev att man kan acceptera bly som takbeklädnad om vattnet som rinner av taket renas.

Strandskydd vid anlagda våtmarker

Efter det uppmärksammat att Länsstyrelsen i Skåne menar att strandskydd gäller vid anlagda våtmarker har vattenrådet fört dialog med Länsstyrelsen i frågan. Vattenrådets kansli har även frågat samtliga landets länsstyrelser hur de ser på frågan om strandskydd vid anlagda våtmarker. Vattenrådets arbete har lett fram till att Länsstyrelsen i Skåne har tagit upp frågan internt igen och skicka en skrivelse till Miljödepartementet i frågan.

Rapporter

Under 2017 har följande rapporter med koppling till Höje å publicerats:

- *Ålgräsundersökningar i Lommabukten 2017, Toxicon AB på uppdrag av Höje å- och Kävlingeåns vattenråd.*
- *Förstudie till reduktionsfiske i Häckebergasjön. Klara Vatten AB på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Reduktionsfiske i dammen på Ladugårdsmarken. Klara Vatten AB på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Höje å från Genarp till havet - en beskrivning av åns hydromorfologi och närområde. Ekologgruppen på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Dikningsföretagens verksamhet – skötsel och samverkan. Ekologgruppen på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Flödesutjämning och rening av dagvatten från västra Lund. Ekologgruppen på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Kartering av oreglerade sträckor och förslag till åtgärder för en ökad biologisk mångfald. Ekologgruppen på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Kartering av förutsättningar för tvåstegsdike i Höje å avrinningsområde. Ekologgruppen på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Modellering av vattennivåer – Jämförelse mellan ett markavvattningsföretags fastställda bottenprofil och dagens åfåra. Ekologgruppen på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Översyn av delaktighet för reglerade sträckor inom Höje å huvudfåra. Ekologgruppen på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Hydromorfologi och dikningsföretag i Höje å – Slutrapport Höje å helhetsperspektiv. Ekologgruppen på uppdrag av Höje å vattenråd.*
- *Kemiska bekämpningsmedel i grundvatten - jämförelse av modellerade och uppmätta resultat i Höje å avrinningsområde - Slutrapport. SGU i samarbete med Höje å vattenråd.*
- *Dagvattenutredning Lund - Modellerade flöden och föroreningstransporter till Höje å. SWECO på uppdrag av VA SYD.*
- *Sjö- och vattendragsplan för Lunds kommun. Jonas Johansson på uppdrag av Lunds kommun.*

Samtliga rapporter som tagits fram på uppdrag av vattenrådet finns att tillgå på vattenrådets hemsida:
www.hojea.se

2017 var ett år som framförallt under hösten präglades av mycket nederbörd här illustrerat av högt vattenflöde i huvudfåran vid Värpinge/Trolleberg.

Recipientkontroll

En viktig del i vattenrådets verksamhet är att driva den samordnade recipientkontrollen för Höje å avrinningsområde. Den första samordnade vattenkontrollen i området startade 1969 på initiativ av Länsstyrelsen. Recipientkontrollen omfattar idag undersökningar av både biologi och kemi och används för att bedöma påverkan på sjöar och vattendrag och för att bedöma ekologisk- och kemisk status. Det vattenkemiska basprogrammet ger underlag för bedömningar av tillståndet avseende närings-, försurnings-, syre-, och grumlighetsstatus. När det gäller biologin så undersöks fisk, vattenväxter, bottendjur och påväxtalger inom kontrollprogrammet.

Recipientkontrollen utfördes under 2017 av Ekologgruppen i Landskrona AB. Resultaten av undersökningarna 2017 redovisades kontinuerligt på vattenrådets hemsida, i en årsrapport (som brukar vara klar i april året efter) samt muntligen vid årsstämman i maj. Ekologgruppen har, efter upphandling hösten 2015, uppdraget för genomförande av recipientkontrollen 2016-2018.

2017 var andra året som Höje å vattenråd inte deltog Öresunds vattenvårdsförbunds verksamhet med recipientkontroll i Öresund. Höje å vattenråd genomförde i stället, i samarbete med Kävlingsåns vattenråd, undersökningar av ålgräs i Lommabukten, utanför Höje å mynning. Ålgräsängar är viktiga miljöer för uppväxande fiskyngel, kräftdjur och många andra organismer, ålgräset bidrar även till att binda sand och sediment samt är viktigt för cirkulation av näringsämnen. Resultatet av undersökningarna visade att ålgräset är väl utbredd i området utanför Höje å mynning och att det växer ut till mer än 8 m vattendjup. Djuputbredningen är särskilt intressant då den ger ett mått på vattnets grumlighet vilket i sin tur är en indikator på mängden partiklar (alger och andra partiklar) i vattnet som släcker ut ljuset. Med hjälp av resultaten klassades den ekologiska statusen för ålgräset i Lommabukten utanför Höje å mynning till hög ekologisk status och i Lommabukten som helhet till god ekologisk status.

Bilder på hur det kan se ut i ålgräsängarna på botten av Lommabukten. Foto: Toxicon

Under 2017 har samarbetet med Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) kring bekämpningsmedel i grundvatten avslutats i och med att rapporterna från projektet färdigställdes. Resultaten från provtagningarna visar tydligt att det finns bekämpningsmedel i grundvatten i området men att problemet kanske inte är så utbrett som man eventuellt kunde befara.

Årsrapporter från recipientkontrollen, rapporter från undersökningarna av ålgräs samt mer information om recipientkontrollen finns på: <http://www.hojea.se/Recipientkontroll.htm>

Åtgärdsarbete

Höje å åtgärdsprogram etapp 1

I slutet av 2014 undertecknades samarbetsavtalet för Höje å åtgärdsprogram 2015-2021 av Lunds, Lomma, Staffanstorps och Svedala kommuner. I och med samarbetsavtalet om åtgärdsprogrammet har vattenvårdsarbetet utvecklats och innefattar nu även åtgärder för att stärka ekosystemtjänster och fördröja vatten för att minska riskerna för översvämningar. Nya åtgärdstyper är bl.a tvåstegsdiken och kalkfilter för att fånga fosfor. De grundläggande målsättningarna, om minskad övergödning och ökad biologisk mångfald och rekreation, från Höjeåprojektet finns dock kvar.

Under 2017 har konsulterna Ekologgruppen och Werc arbetat med sina respektive uppdrag inom åtgärdsprogrammet. De åtgärder som det har jobbat med på olika sätt under året har bland annat varit kalkfilter och fosfordammar, tvåstegsdike, omprövning av dikningsföretag, anläggning av våtmarker samt ett antal utredningar. En av de utredningar som har genomförts har behandlat nivån på och sättet att beräkna den markersättning som betalas ut i samband med anläggning av våtmarker. Det har också tidigare, under 2016, förts en diskussion om att byta ut markersättningen mot ett köp av de ekosystemtjänster som de vattenvårdsåtgärder som genomförs genererar. I slutet av 2017 fick vattenrådet 100 tkr i bidrag från Region Skånes Miljövårdsfond till att vidare undersöka möjligheterna att köpa ekosystemtjänster. Det arbetet kommer att genomföras under 2018.

Stångby vångar/Vallkärratorn

På den åkermark öster om Stångby samhälle som då och då översvämmas planeras att anläggas en våtmark som utformas så att den kan fördröja vatten. Strax uppströms den planerade våtmarken ligger exploateringsområdet Stångby vångar. Vattenrådet har kommit överens med exploitören om att ta fram det kulverterade vattendraget och istället utforma ett öppet vattendrag som även fördröjer dagvatten från exploateringsområdet i översvämningssytor vid sidan av vattendraget.

Åkermarken öster om Örtoftavägen vid Stångby där det under 2018 kommer att anläggas en våtmark som renar och fördröjer både dag- och dräneringsvatten.

Projekteringen har dragit ut på tiden då bl.a på grund av att det varit omfattande samråd med exploitören, VA SYD och Stadsbyggnadskontoret i Lund. Det har under året även hållits ett möte med det berörda dikningsföretaget där det beslutades att fortsätta arbeta med projektering och anläggning samt låta processen med att ompröva dikningsföretaget löpa parallellt med det. Länsstyrelsen har beviljat 1 500 tkr i bidrag till projektet. Entreprenaden beräknas påbörjas så snart marken har torkat upp tillräckligt för att man ska kunna komma ut med maskiner. Sammanlagt beräknas hela anläggningen kunna fördröja ca 11 000 kbm vatten.

T v: En vacker jungfruslända som har svårt att flyga till följd av det myckna regnandet vid Höje å. Jungfrusländor lever större delen av sina liv som larver nere i vattnet. T h: Vattenrådet arbetar med att sätta fokus på olika aktuella ämnen. Under 2017 har frågan om läckaget av plastpartiklar från konstgräsplaner uppmärksammats. Bilden visar avrinningen från en konstgräsplan i Staffanstorp, gummigranulaten på planen kan följa med vattnet till dagvattenbrunnen.

Klara Vatten AB tömmer bottengarnen under provfisket i Häckebergasjön, september 2017.

Våtmarker

Under året har Ekologgruppen arbetat med en våtmark utanför Genarp och en vid Bjällerup. Anläggningen av våtmarken utanför Genarp påbörjades under slutet av 2017 medan våtmarken vid Bjällerup beräknas genomföras under 2018.

Sjörestaurering

Under 2017 påbörjades ett projekt som syftar till att göra ett så kallat reduktionsfiske i Häckebergasjön. Reduktionsfiske är en vedertagen metod för att förbättra vattenkvaliteten i övergödda sjöar såsom Häckebergasjön. Balansen i fisksamhället i övergödda sjöar har ofta en kraftig förskjutning mot dominans av vitfisk (f f a mört och braxen) framför rovfisk som abborre och gädda. Genom att fiska upp så mycket vitfisk som möjligt kan man förskjuta balansen mot dominans av rovfisk vilket genom olika mekanismer förbättrar vattenkvaliteten i sjön. I september genomfördes ett provfiske som visade att det finns stora mängder vitfisk i Häckebergasjön och som även visade att den metod, fasta bottengarn, som användes var väldigt effektiv. Vattenrådet har sökt LOVA-bidrag till projektet, om bidrag beviljas beräknas reduktionsfisket påbörjas under våren 2018.

Förbättringsåtgärder

Förbättringsåtgärder i befintliga dammar och våtmarker var en ny typ av åtgärd inom etapp 3 av Höjeåprojektet II och finns även med i Höje å åtgärdsprogram. Under året har förbättringsåtgärder genomförts i Borgeby (H19) där våtmarken har restaurerats och förstörats. På Ladugårdsmarken (H58) strax norr om Lund genomfördes utfiskning av olagligt inplanterad karp under sommaren 2017. Karpen rör runt i det näringsrika bottensedimentet vilket gör att vattenkvaliteten i dammen försämras. Bedömningen är att det finns en god potential när det gäller förbättringsåtgärder och att verksamheten kan komma att växa i takt med att det blir svårare att hitta lägen för nya dammar och våtmarker.

Den restaurerade och utvidgade våtmarken vid Borgeby (H19) ursprungligen anlagd 1994. Foto: Rebecka Nilsson, Ekologgruppen.

Del av fångsten från utfiskningen av dammen på Ladugårdsmarken. Fångsten bestod till största delen av sarv, abborre och karp.

Dagvattengruppen

Lund, Lomma och Staffanstorps kommuner drabbades alla, i olika stor omfattning av svåra översvämningar i början av juli 2007. Under ett års tid därefter arbetade tjänstemän från kommunerna tillsammans med Länsstyrelsen, MSB, Banverket, Trafikverket, Jordbruksverket m.fl. för att sätta sig in i vidden av problemet. Gruppen, som kallades dagvattengruppen, skrev i september 2008 en sammanfattning av det första årets arbete tillsammans med en sammanställning av vad man önskade för framtiden.

Syftet med arbetet i Dagvattengruppen har efter det varit att, inom ramen för ett samarbete mellan kommunerna, analysera orsakerna till översvämningarna 2007 och studera möjligheterna att hantera de höga flöden som förekommer i Höje å huvudfåra och i biflödet Önnerupsbäcken. Syftet har också varit att se över möjligheterna att samordna befintliga dikningsföretag och deras åtgärder inom avrinningsområdet. Sedan hösten 2013 ingår Dagvattengruppen som en verksamhet i Höje å vattenråd.

Under 2017 har Berednings- och dagvattengruppen till att börja med haft gemensamma möten sex gånger under året. Det dagvattengruppen arbetat med under året är bland annat:

- **Dagvatten- och översvämningsplan** - Svarat på remisser om Dagvatten- och översvämningsplaner för Lunds kommun
- **Gullåkra mosse** - Påbörjat utredning om möjligheterna att magasinera mer dagvatten i Gullåkra mosse utanför Staffanstorp
- **Små dagvattenåtgärder** - Gjort inventeringar och skrivit till kommunerna med förslag på små relativt enkla dagvattenåtgärder.

- **Värpinge dagvattenmagasin** – Påbörjat projektering i samarbete med VA SYD om fördröjningsmagasin för dagvatten från västra Lund.
- **Vallkärratorn/Stångby vångar** – Fortsatt arbetet med planering för och projektering av våtmark/magasin för fördröjning av dag- och dräneringsvatten.
- **Höje å helhetsperspektiv** – Slutfört arbetet med rapporterna i projektet med koppling till dagvatten.
- **Översvämningsutredning** – Påbörjat omfattande komplettering av den utredning som gjordes inom Helhetsperspektiv Höje å samt etablerat samarbete med Lunds universitet i frågan.
- **Värdering av rening av dagvatten** – Påbörjat ett arbete om hur man kan värdera rening av dagvatten på liknande sätt som görs för kväve och fosfor vid anläggning av våtmarker i jordbrukslandskapet.

Sammanlagt kommer de projekt (Stångby vångar och dagvattenmagasin i Värpinge) som dagvattengruppen arbetar med i dagsläget att fördröja ca 16 000 kbm vatten.

Mer information om Dagvattengruppens arbete finns på: <http://hojea.se/Dagvattengruppen-2.htm>

Utredningar

Under 2017 har vattenrådets konsult Ekologgruppen påbörjat arbete med tre utredningar:

- **Gullåkra mosse** – *utredning om möjligheterna att fördröja mer dagvatten från Staffanstorps tätort*
- **Vallkärrabäcken** – *utredning om möjligheterna att som åtgärd låta bäcken utvecklas relativt fritt.*
- **Översvämningsutredning** – *Utredning om översvämningsområden i avrinningsområdet. Utredningen som påbörjades inom ramen för Höje å helhetsperspektiv byggs på. Ett samarbete med Naturgeografiska institutionen på Lunds universitet har etablerats.*

Resultaten från samtliga utredningar beräknas redovisas under 2018.

Reparation och underhåll

Normalt sett är löpande skötsel av en damm eller våtmark markägarens ansvar och i vissa fall får markägaren skötselstöd för arbetet från Länsstyrelsen. I de avtal som tecknats mellan Höjeåprojektets kommuner och markägarna regleras ofta skötsel av dammen eller våtmarken. Större reparationer och underhållsinsatser såsom t ex reparationer av tekniska funktioner som brunnar, regleringar, inlopp och utlopp eller större rensningar av vegetation som är nödvändiga för funktionen i dammarna och våtmarkerna kan bekostas av vattenrådet.

Under 2009-2017 har kommunerna bidragit med totalt 100 tkr årligen till verksamheten. Tidigare år har även miljöinvesteringstöd sökts, och i vissa fall beviljats, från Länsstyrelsen för vissa typer av åtgärder. I det nya Landsbygdsprogrammet är det dock inte möjligt att få stöd till reparations- och underhållsinsatser varför vattenrådet kommer att få bekosta en större del av åtgärderna med egna medel. Den vanligaste typen av arbete är rensning av sediment och vegetation men även mer omfattande reparationer av brunnar och rör kan bli aktuella. Behovet av reparation och underhåll vid dammar och våtmarker som anlagts inom Höjeåprojektet inventeras löpande varje år. Under 2017 har inga reparations- och underhållsinsatser genomförts. En lista på vilket år respektive damm ska inventeras samt mer information om reparation och underhåll finns på hemsidan:

<http://www.hojea.se/Reparation-och-underhaall.htm>

Administration, samarbetsavtal och ekonomi

Administration/projektledning

Vattenrådet har under 2017 haft en resurs på 90 % av en heltidstjänst för projektledning, samordning och drivande av vattenrådets verksamhet förlagd till park- och naturkontoret vid Tekniska förvaltningen, Lunds kommun. Tjänsten är fördelad på de olika verksamhetsområdena vattenförvaltning (50 % tjänst), recipientkontroll (15 %) och Höje å åtgärdsprogram (25 %). I tjänsten som samordnare för vattenrådet ingår bl.a att:

- *Ansvara för och hantering av vattenrådets ekonomi*
- *Ansvara för vattenrådets strategiska planering*
- *Ta fram förslag på budget, arbetsplan, organisation, delegations- och arbetsordning*
- *Ta fram årsredovisning inklusive verksamhetsberättelse, bokslut m m*
- *Diarieföra inkomna handlingar*
- *Informera utåt riktat om vattenrådets verksamhet t ex med föredrag*
- *Genomföra konsultupphandlingar*
- *Sprida information via vattenrådets hemsida*
- *Ta fram förslag på dagordning till möten samt skriva protokoll*
- *Ta fram förslag på yttranden i samrådsärenden och remisser*
- *Ha löpande kontakter med konsult och myndigheter*
- *Ha kontakter och förhandla med markägare, intresseorganisationer, entreprenörer, dikningsföretag och andra samarbetspartners*
- *Hantera akuta ärenden inom reparation och underhåll*
- *Bereda ärenden till beredningsgrupp och styrelse*
- *Bevaka möjligheterna till extern projektfinansiering*

Samarbetsavtal

Samarbetsavtalet mellan kommunerna om Höjeåprojektet löpte ut 2014-12-31 och under 2014 arbetades ett förslag till nytt samarbetsavtal fram. Efter beslut i respektive kommunstyrelse undertecknades det nya samarbetsavtalet av samtliga kommunstyrelseordföranden i december 2014. Det nya samarbetsavtalet för Höje å åtgärdsprogram sträcker sig mellan 2015 och 2021.

Styrelse, revisorer och tjänstemannagrupper

Vid årsstämman 2017-05-23 valdes en styrelse för Höje å vattenråd med följande sammansättning:

	<u>Ordinarie ledamot</u>	<u>Ersättare</u>
<i>Lunds kommun</i>	Björn Abelson	Eleni Rezaii
	Carl von Friesendorff	Lars V Andersson
	Birger Emanuelsson	Gunnar Stensson
<i>Staffanstorps kommun</i>	Pierre Lindberg	Agneta Nilsson
<i>Lomma kommun</i>	Jerry Ahlström	Jan Rydén
<i>Svedala kommun</i>	Göran Jepsson	Geir Hansen
<i>VA SYD</i>	Lena Fällström	Klas Svanberg
<i>Dikningsföretagen</i>	Åke Persson	Mariann Blad
<i>Areella näringar</i>	Henrik Tham	Claes Wersäll
	Maria Herneke Walter	Mats Persson
<i>Industri/Övriga</i>		
<i>verksamhetsutövare</i>	Christer Tornéus	Vakant
<i>Fiskevården</i>	Bengt Jönsson	Anders Olsson
<i>Ideella naturvården</i>	Lars-Göran Lillvik	Leif Runesson

Till ordförande valdes Björn Abelson och till vice ordförande valdes Carl von Friesendorff.

Till ordinarie revisorer valdes Anders Thulin, PwC och Gert-Inge Hanshammar, Staffanstorps kommun med Boel Hellberg, PwC och Fred Windisch, Lomma kommun som ersättare.

Till valberedningen valdes Camilla Hansson, Stiftelsen Akademiemman och Christian Idström, Lomma kommun, med Christian Idström som sammankallande.

Vid det konstituerande styrelsesammanträdet 2016-05-23 utsågs följande personer:

Firmatecknare:

Björn Abelson och Jonas Johansson var för sig med Anna Olsson som ersättare.

Samordnare, sekreterare och kassaförvaltare:

Jonas Johansson med Anna Olsson som ersättare.

Adjungerade till styrelsen:

	<u>Ordinarie ledamot</u>	<u>Ersättare</u>
<i>Länsstyrelsen</i>	Vibeke Lirås	Lukas Österling
<i>Lunds kommun</i>	Cecilia Backe	Karl-Oscar Seth
<i>Lomma kommun</i>	Helena Björn	
<i>Staffanstorps kommun</i>		Mathilda Jägryd
<i>Höje å vattenråd</i>	Jonas Johansson	Anna Olsson

Upphandlade konsulter adjungeras vid behov.

Arbetsutskott

Ledamöter:	Björn Abelson(ordförande)	Lunds kommun
	Carl von Friesendorff (v ordförande)	Lunds kommun
	Pierre Lindberg	Staffanstorps kommun
	Jerry Ahlström	Lomma kommun
Adjungerade:	Cecilia Backe	Lunds kommun
	Helena Björn	Lomma kommun
	Jonas Johansson	Höje å vattenråd

Beredningsgrupp:

	<u>Ordinarie ledamot</u>	<u>Ersättare</u>
<i>Lunds kommun</i>	Cecilia Backe (ordf.)	Karl-Oscar Seth
<i>Staffanstorps kommun</i>	Mathilda Jägryd (v ordf.)	
<i>Lomma kommun</i>	Helena Björn	Matilda Gradin
<i>Svedala kommun</i>	Jenny Ahlqvist	
<i>VA-Syd</i>	Susanne Johansson	Cecilia Sjö

Samordnaren för Höje å vattenråd är ständigt adjungerad till beredningsgruppen.

Upphandlade konsulter adjungeras vid behov.

Konsulter för Höje åtgärdsprogram etapp I 2015-2018

Rebecka Nilsson (Ekologgruppen)

Johan Krook (Ekologgruppen)

Sam Ekstrand (Werec)

Dagvattengruppen:

Markus Wallenås	Lunds kommun
Karl-Magnus Adielsson	Lunds kommun
Helena Björn (ordf.)	Lomma kommun
Boel Lindqvist	Lomma kommun
Urban Linse	Lomma kommun
Mathilda Jäggryd (v. ordf.)	Staffanstorps kommun
Peter Norlander	Staffanstorps kommun
Susanne Johansson	VA SYD
Thomas Persson	VA SYD
Jonas Johansson	Höje å vattenråd
Anna Olsson	Höje å vattenråd

Upphandlade konsulter adjungeras vid behov.

Konsult för Dagvattengruppen:

Johan Krook (Ekologgruppen)

Sammanträden under året:

Styrelsen för Höje å vattenråd höll under år 2016 fem protokollförda sammanträden: 7/2, 2/5, 23/5, 19/9 samt 14/11.

Arbetsutskottet sammanträdde: 30/1, 25/4, 5/9 samt 24/10

Årsstämman sammanträdde: 23/5

Berednings/Dagvattengruppen sammanträdde 24/1, 3/4, 13/6, 28/8, 9/10 samt 4/12

Styrelsen för Höje å vattenråd får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2017.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Höje å vattenråds verksamhet sträcker sig över fyra verksamhetsområden; Vattenförvaltning, Recipientkontroll, vattenvårdande, renande och flödesdämpande åtgärder inom ramen för Höje å åtgärdsprogram samt Reparation och underhåll i dammar och våtmarker anlagda i det sedan flera år tillbaka avslutade Höjeåprojektet.

Höje å vattenråd inledde formellt sin verksamhet 2010-01-01. Vattenrådet bildades genom ombildning av Höje å vattendragsförbund, vars ursprungliga syfte var att övervaka vattenkvaliteten i Höje å. Sedan 1991 har även ett aktivt vattenvårdsarbete bedrivits av kommunerna i området, först genom Höje å vattendragsförbund och från och med 2010 av Höje å vattenråd, inom ramen för Höjeåprojektet (från och med 2015 Höje å åtgärdsprogram).

Främjande av ändamålet

Höje å vattenråd utgör en frivillig sammanslutning av kommuner, industrier, vattenavdelningsföretag och övriga, vilka är beroende av, eller engagerade i, vård och nyttjande av vattenförekomsterna inom verksamhetsområdet. Vattenrådets ändamål är att inom sitt verksamhetsområde:

- skapa ett helhetsperspektiv på vattenresurserna,
- utgöra ett forum för samverkan för alla aktörer som berörs av vattenfrågor,
- verka för att värna och förbättra vattenmiljöernas kvalitet så att god ekologisk, kemisk och kvantitativ status uppnås i dessa och ingen försämring sker,
- övervaka vården och utnyttjandet av Höje å med hänsyn till kommunernas, industrins, jord- och skogsbrukets, fiskets, naturvårdens och det rörliga friluftslivets intressen,
- initiera erforderliga planerings- och åtgärdsinsatser för ån och vid behov administrera sådan verksamhet samt
- vara kontakt- och rådgivande organ angående kontroll, vård och utnyttjande av vattenmiljön

Vattenrådet jobbar med vattenförvaltning bl.a genom att sätta fokus på vattenfrågorna, informera om vattendirektivet, svara på remisser och söka extern finansiering till olika projekt. Arbetet med vattenförvaltningen finansieras av kommunerna via medlemsavgifter till vattenrådet tillsammans med ett årligt bidrag från Vattenmyndigheten.

2014 och 2015 utvecklade Kävlingeåns vattenråd en webbaserad karttjänst för vatteninformation som är fritt tillgänglig på nätet. Efter arbetet i Kävlingeåns vattenråd tog Höje å vattenråd över arbetet och vidareutvecklade VattenAtlas under våren 2016. VattenAtlas har demonstrerats utförligt vid ett antal tillfällen under 2017. En workshop med fokus på tillämpad användning av VattenAtlas hölls i Lund 2017-04-19 med ett 15-tal deltagare. Nytt i VattenAtlas för 2017 är bland annat att den Skånska Rekognosceringskartan från 1812-1820 nu för första gången är tillgänglig för alla på nätet.

Våren 2014 fick vattenrådet ca 1 800 tkr i stöd från Havs- och vattenmyndigheten till projektet Helhetsperspektiv Höje å. Projektet redovisades till Länsstyrelsen i Skåne under hösten 2016 och de slutliga rapporterna blev klara under 2017. Alla rapporter och mer information om projektet finns på hemsidan: <http://hojea.se/Helhetsper-Hoeje-aa.htm>

Att svara på remisser och samråd med anknytning till vatten är en viktig aktivitet inom arbetet med vattenförvaltning.

Vattenrådets kansli brukar informera utåtriktat med föredrag om vattenrådets arbete vid flera tillfällen under ett år. Under 2017 har det blivit tre föredrag där ca 140 personer fick höra om vattenrådets verksamhet.

Flerårsöversikt (Tkr)	2017	2016	2015	2014
Intäkter	2 727	5 908	3 766	9 212
Årets resultat	116	-176	0	64
Eget kapital	469	354	530	530

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

	Not	2017-01-01 -2017-12-31	2016-01-01 -2016-12-31
Intäkter			
Övriga rörelseintäkter	2, 3	2 727 358	5 908 010
Summa intäkter		2 727 358	5 908 010
Föreningens kostnader			
Övriga externa kostnader	4, 5	-2 611 613	-6 084 097
Summa föreningens kostnader		-2 611 613	-6 084 097
Rörelseresultat		115 745	-176 087
Årets resultat		115 745	-176 087

Balansräkning

Not

2017-12-31

2016-12-31

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Övriga fordringar

12 558 601

9 939 329

Summa kortfristiga fordringar

12 558 601

9 939 329

SUMMA TILLGÅNGAR

12 558 601

9 939 329

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Eget kapital vid räkenskapsårets början

353 669

529 756

Årets resultat

115 745

-176 087

Eget kapital vid räkenskapsårets slut

469 414

353 669

Kortfristiga skulder

Övriga skulder

6

12 089 187

9 585 660

Summa kortfristiga skulder

12 089 187

9 585 660

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

12 558 601

9 939 329

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen upprättas för första gången i enlighet med Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) K2 om årsredovisning i mindre företag. Övergången har inte föranlett några förändringar i jämförelsetalen.

Not 2 Övriga rörelseintäkter

	2017	2016
Ordinarie vattenförvaltning	304 300	300 700
Recipientkontrollavgifter	425 000	418 400
Projektintäkter	1 998 058	5 188 910
	2 727 358	5 908 010

Not 3 Projektintäkter

	2017	2016
Reparation & underhåll	0	361 020
Sege å VSPU/VattenAtlas	0	148 750
Saxån/Braån VattenAtlas	0	100 000
HaV-projekt	0	1 215 489
Höje å åtgärdsprogram etapp 1	1 998 058	3 363 651
	1 998 058	5 188 910

Not 4 Övriga externa kostnader

	2017	2016
Ordinarie vattenförvaltning	231 746	338 682
Recipientkontroll	381 809	556 505
Projektkostnader	1 998 058	5 188 910
	2 611 613	6 084 097

Not 5 Projektkostnader

	2017	2016
<i>Reparation & underhåll</i>		
Direkta kostnader	0	361 020
Konsultkostnader	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	361 020
<i>Sege å VSPU/VattenAtlas</i>		
Konsultkostnader	<u>0</u>	<u>148 750</u>
	0	148 750
<i>Saxån/Braån VattenAtlas</i>		
Konsultkostnader	<u>0</u>	<u>100 000</u>
	0	100 000
<i>HaV-projekt</i>		
Konsultkostnader	<u>0</u>	<u>1 215 489</u>
	0	1 215 489
<i>Höje å åtgärdsprogram etapp 1</i>		
Direkta kostnader	881 912	1 042 040
Konsultkostnader	<u>1 116 146</u>	<u>2 321 611</u>
	1 998 058	3 363 651
	1 998 058	5 188 910

Not 6 Övriga skulder

	2017	2016
<i>Reparation & underhåll</i>		
Höje å åtgärdsprogram etapp 1	435 642	335 642
	11 653 545	9 250 018
	12 089 187	9 585 660

Lund 2018-

Björn Abelson
Ordförande, Lunds kommun

Carl von Friesendorff
Vice ordf. Lunds kommun

Pierre Lindberg
Staffanstorps kommun

Jerry Ahlström
Lomma kommun

Göran Jepson
Svedala kommun

Lena Fällström
VA-SYD

Lars-Göran Lillvik
Ideella naturvården

Åke Persson
Dikningsföretagen

Henrik Tham
Areella näringar/markägare

Maria Herneke Walter
Areella näringar/markägare

Christer Torneus
Industri/övriga verksamhetsutövare

Bengt Jönsson
Fiskevården

Revisionsberättelse har lämnats 2018-

Anders Thulin
Auktoriserad revisor